

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

50-ti metai

Gruodis - December 29, 1965

Nr. 141

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

METŲ PARAŠTĖJE

KALENDORINIS LAIKO SUSKIRSTYMAS NESUTINKA SU POLITINIŲ ĮVYKIŲ RAIDĄ. — POLITIKOS NEGALIMA KIEKVIENAIŠ METAIS PRADĖTI IŠ NAUJO. — JI YRA SUSIJUSI SU PRAEITIM. KURIOS NEGALIMA IŠBRAUKTI...

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

T.S. Eliot, 1948 m. Nobelio premijos laimėtojas, savo "The Cocktail Party" labai teisingai neatpažino švedio lūpomis pastebėti:

You will change your mind,
but you are not free
Your moment of freedom was
yesterday.
You made a decision. You set
in motion
Forces in your life and in the
lives of others
Which cannot be reversed.

Prisiminiau tą posmą galvodamas apie besibaigiančių metų politinius įvykius. Politiką sunku logiškai suskaldyti į metus, ji taip nesidalija, ir kiekvienai naujai metais prasideda su senųjų vargais.

Tie Eliot žodžiai labai tinka ir politikams. Demokratinėje san-

tvarkoje (ir ne tik joje) politikas turi pataikauti daugumai, kuri normaliai mažai ką suvokia. Jis visiems pažada "duonos ir žaidimų" ir kai prisieina už tai pareikalauti kiek didesnės kainos, prasideda "ašaros ir dantų griežimas". Bet sprendimas jau buvo padarytas vakar.

Prieškalėdiniam Time numerio vienas skaitytojas skundžiasi:

"Aš pradėjau dirbti New York'e sulaukęs 10 metų. Aš dirbau pilną laiką lankdamas aukštesniąją mokyklą, studijuodamas aš turėjau net du darbus, miegojau tik 4 valandas į parą. Dabar galiu pasirinkti atlyginimą už tai: būti iškastuotas (emasculated) kuriam nors Vietnamo apkaše (fox hole), mesti napalmo bombas ant moterų ir vaikų, susirgti di-

zenterija ar geltonuoju drugiu... Well, po velnių su JAV, Vietnamu ir Great Society... važiuoju į Rio de Janeiro".

Ir čia yra tiesos. Kodėl aš vienas turiu žūti? Iš kitos pusės, jei visi taip galvotų ir darytų, kas liktų iš taip šaunios Amerikos. Karas tolimam Vietnamo, kuriame iki šiol žuvo maždaug tiek pat amerikiečių, kiek per tris savaitgalius eismo nelaimėse, visai pribaiigtų tą galingą šalį! Bet, jei tam tikras skaičius žmonių, ir tai kartais labai šaunių, būtinai turi žūti eismo nelaimėse, kodėl jaudintis dėl Vietnamo nuostolių? Šūkis: vienas už visus, visi už vieną -- kartais atneša skaudžias asmenines tragedijas, tačiau vieno žmogaus auka dažnai išgelbsti kitus.

Dean Rusk klausė savo sąjungininkų NATO konferencijoje Paryžiuje: "Pasiklauskite savęs (ask yourself) kokie jūsų tautiniai interesai glūdi Vietnamo konflikte. Pasiklauskite savęs, kokius interesus turėjote Mandžurijoje 1931 metais ir 1936 metais Etiopijoje. Pasiklauskite savęs, kodėl buvo jūsų tautiniai interesai, kai Hitleris darė savo agresyvią pažangą. Tomis dienomis, mes, kaip vyriausybės, nesupratome savo tautinių interesų -- ir pažūrėkime kokią už tai sumokėjome kainą".

Teisingai, bet ne visai. Ar nereikėtų dar pasiklausti, kokią kainą sumokėta už Jaltos susitarimą ir norą įgyti bolševikų draugystę? Juk amerikiečiai šandien krinta Vietnamo ne nuo japonų, kurie 1931 m. pasileido į Mandžuriją, ar italų, kurie 1936 m. išsiūso karui prieš Abisinijos imperatorių, ar nuo Hitlerio palikuonių, bet nuo savo vakarykščių sąjungininkų! Kokius tautinius interesus Amerika turėjo susidėdama iki tokio laipsnio su sovietais? Ir kokie tautiniai interesai dabar neleidžia tai visiškai pasakyti? Ask yourself, Mr. Rusk!

Bet kaip Eliot sako: norėtum pakeisti savo pažūrą, bet neesi laisvas; tavo laisvės momentas buvo vakar...

Iš tiesų negali atsukti istorijos laikrodžio ir todėl stengiamės su juo susigyventi, prisitaikyti prie jo ritmo. Vienas ryškiausių tokių pastangų pavyzdžių yra popiežiaus Povilo VI nutarimas pradėti beatifikacijos bylas apie savo pirmąjį popiežių Pijaus XII ir Jono XXIII. Politškai žiūrint, primasis buvo labai didelis komunizmo priešas, kuriam dabar prikišamas net per didelis Hitlerio toleravimas, antrasis priėmė Chruščiovo žentą Adžubėjų ir palankiai žiūrėjo į visus gero sugyvenimo su komunistais bandymus. Praktiškos politikos žygiuose juos labai sunku sude-

BRONIUI K. BALUČIUI 86 METAI

BRONIUS K. BALUTIS, Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministras Didžiąjai Britanijai ir Olandijai, gruodžio 29 d. švenčia 86 metų sukaktį.

Gimęs 1879 m. Seirijuose, Seinų apskr., 1905 m. atvyko į JAV ir tuoj įsijungė į lietuvių visuomeninę veiklą, čia baigdamas aukštųjų mokslus. Po I Pas. karo grįžęs Lietuvon įstojo diplomatinę tarnybą. 1928 m. buvo paskirtas Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliot. ministru Washingtono, o nuo 1934 m. iki šiai dienai yra Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Londone. Sukaktuviniškas yra Korp. Neo-Lithuania garbės filisteris.

Pavergtųjų Seimas sveikina Rytų Europos tautas Naujų Metų proga

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas nuoširdžiai sveikina Naujų Metų Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos,

Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos žmones.

Praejusieji metai dar kartą patvirtino, kad nėra pasaulyje jėgos, kuri galėtų sustabdyti istorinį laisvėsimo vyksmą ir užgesinti tautų valstybinės nepriklausomybės siekimus. Laisvas tautų apsisprendimas ir buvusių priklausomų tautų emancipacija ir praėjusiais metais padarė didelį šuolį į priekį. Ir mūsų byla — Rytų ir Centro Europos laisvės byla — 1965 yra šį tą laimėjusi. Kova dėl valdžios Kremliuje ir Kinijos-Sovietų Sąjungos santykiuose didėjantis plyšys toliau sklaidė kadaise buvusio monolitinio komunizmo jėgas. Bendroji tarptautinės raidos kryptis šiandien yra aiškiai pasukusi į visų tautų laisvę. Daugelyje sovietų pavergtųjų kraštų savo nepalaužiamu atsparumu sovietinei spaudai pavergtosios tautos privertė sovietinį prispaudėją keisti savo politiką ir atsakyti kai kurių stalininių prievartavimo priemonių. Pavergtųjų Seimas gerai supranta, kad ir ateinančiais metais pavergtųjų neįveikiamas atsparumas spaudai vers sovietinį prispaudėją daryti kai kurių naujų nuolatinių laisvės.

Antra vertus, sovietų komunistiniai viešpatavimai, sovietiniai valdymukai ir slaptoji bei viešoji policija vis dar tvirtai tebelaukia vairs pavergtuose kraštuose, nors

J. KAJECKO. LIETUVOS ATSTOVO, SVEIKINIMAS JAV LIETUVIAMS ŠVENČIŲ PROGA

Besibaigiančių metų proga su pasitenkinimu prisimenu visų lietuvių veiksmų, organizacijų, spaudos bei pavienių lietuvių Amerikoje pasiūlymus, veiklą Lietuvos labui.

JAV lietuviai ypatingai šiemet pasižymėjo nepaprastu organizuotumu ir veikla. Laisvai, nevaržomai ir viešai, skaitlingom progom, pasisakyta prieš Lietuvos okupaciją. Protestuota prieš ją, užsistota už užčiuptų lūpų pavergtą tautą ir ieškota politinės paramos ginti Lietuvos teisėms į nepriklausomybės atstatymą.

Tai ryškiai pasireiškė saskrydžiais lietuvių studentų prie Baltųjų Rūmų, Baltiečių manifestacijomis, W a s h i n g t o n e, Chicagoje, Hartforde, Pasaulinėje Parodoje ir kitur.

Jaunimo metų išvakarėse lietuvių jaunimas ypač didingai pasireiškė lapkričio 13 d. Madison Square Garden, New York'e. Ten bei žygiu į Jungtines Tautas jaunatvišku ryžtu bei entuziazmu pasisakyta už Tėvų žemės pavergtos tautos teisių atstatymą.

Kol esama taip ryžtingo ir pasiūlymusio jaunimo, senesnioji karta gali būti rami dėl ateities pastangų Lietuvos Nepriklausomybei atstatyti.

Tėvynės meilė šiemet vieningai suliepsnojo visų lietuvių širdyse. Tos eisenos nebuvo vergų manifestacijos, kokias Lietuvos pavergėjas praktikojo. Dargi Lietuvos okupantas negalėjo nutylėti lietuvių atkūrimo į jo tariamo išlaisvinimo minėjimą.

Giliai nuoširdžiai visiems dėkoju už besibaigiančių metų veiklą dėl Lietuvos.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju už skaitlingus sveikinimus bei linkėjimus švenčių proga.

Naujųjų 1966 Metų proga sveikinu visus geros valios tautiečius.

Linkiu jiems, kad Naujieji Metai, su lietuvių jaunimo talka, atneštų palaimos Lietuvai, pavergtai Lietuvii Tautai ir visiems, kurie už jas kovoja.

Tikėkime, anksčiau, ar vėliau — mūsų bus ateinanti metai!

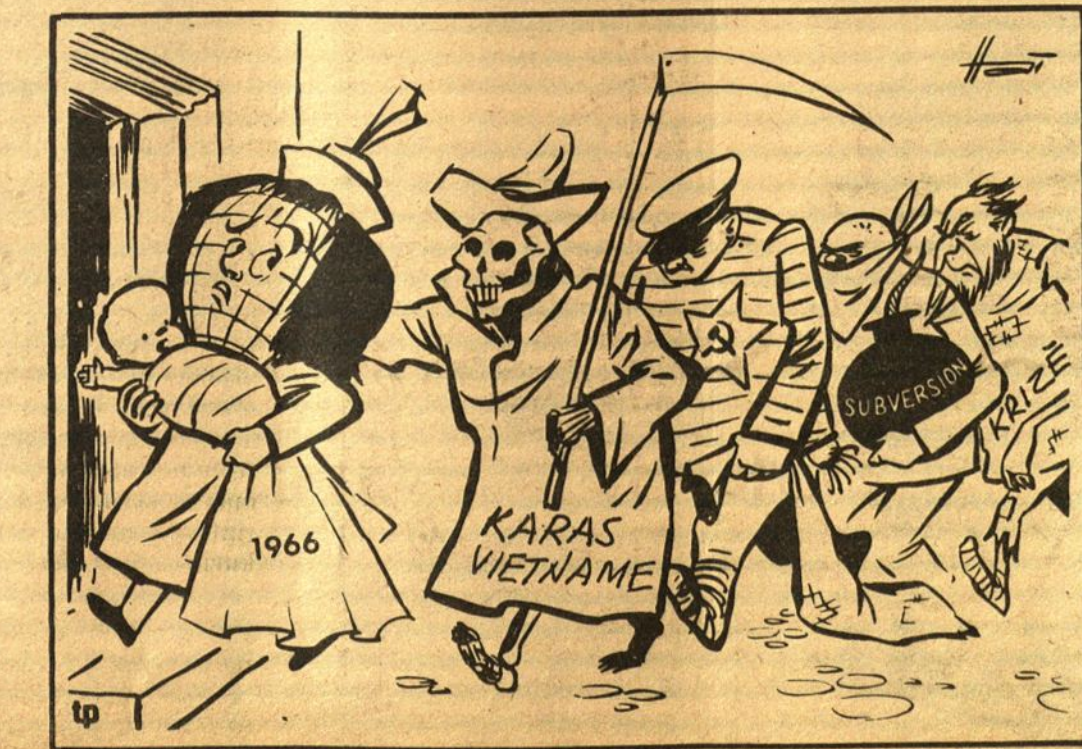
komunistinė ideologija, ta savo laiku buvusi galinga sovietinės spaudos atspirtis, nesulaikoma aižėja; šiandien labiau negu kada nors sovietinė tautų spauda ir žmonių prievartavimas tesilaiko vienais durtuvais. Maža to, Laisvojo pasaulio ūkinė pažanga ir visuotinės gerovės kilimas verčia sovietinius viešpatius, lauzant markizmo-leninizmo ūkinės dogmas, daugiau gaminti kasdienio vartojimo dalykų. O laisvojo pasaulio kultūrinės kūrybos laisvė verčia atleisti "socialistinio realizmo" pančius rašytojams, dailininkams, intelektualams. Be abejo, Kremlius gerai žino, kad ūkinės ir kultūrinės laisvės prošvaitės sovietinėje spaudoje tėra pirmosios kregždės politinių laisvių pavasario. (Nukelta į 2 psl.)

STASYS LOZORAITIS, Lietuvos Diplomatinijos Šešas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nutarimas paskelbti 1966 metus Pasaulio Lietuvių Jaunimo metais iškelia jaunosios kartos vaidmenį mūsų gyvenime užsieny. Šiuo atsitikimu aš noriu pasisakyti dėl politinės ir visuomeninės reikšmės. Tas vaidmuo yra svarbus ir būtinas. Užsienio lietuviai sudaro visuomenę, tai yra, tautinį ir politinį organizmą, kuris turi būti gyvas ir gyvybingas tiek fiziniai, tiek dvasiniai. Tam mūsų visuomenė privalo būti nuolat papildoma naujomis jaunomis jėgomis. Tai nėra nei kokių varžybų dėl įtakos ar pareigų, nei skirtingų interesų susidūrimo klausimas. Jaunųjų ėjimas į visas visuomenės veiklos sritis yra normalus bei natūralus pasireiškimas, kuris palaiko visuomenę gyvą, kartu laiduodamas įvairaus amžiaus žmonių bendradarbiavimą.

Varžybų tegali būti ieškant tobulesnių idėjų, išvystant didesnę energiją, nustatant tikslines nius veiklos būdus, ir, žinoma, — visa tai darant iš vieno bendram tikslui pasiekti.

Naujagimio krikšto tėvai...

LAIKAS —
sausio 15 d., 8-tą val. vak.
(šeštadienis)
ir
sausio 16 d., 3 val. po piet
1966 m.
VIETA —
Marijos Aukšt. Mokyklos
salėje,
67 Street ir South California
Avenue kampas,
Chicago, Ill.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS "DAINAVA"
— stato —
GASPARO VELIČKOS
"NEMUNAS ŽYDI"
SU SIMFONINIŲ ORKESTRU
Dirigentas **PETRAS ARMONAS**
Muzikinis apipavidalinimas Jono Zdaniaus. Pastatymas Kazio Veselkos. Scenovaizdis Jurgio Daugvilos. Choreografija Jaunučio Puodžiūno. Tautiniai šokiai Nijolės Pupienės.

Bilietai po \$6, 5, 4, 3, 2 gaunami
"Marginiuose", 2511 W. 69th St.
Tel. PR 8-4585 kasdien 9 val. ryto
iki 6 val. vak., pirmadienį ir ketvirt.
9 val. ryto iki 8 val. vak., sekmadienį.
10 val. ryto iki 1 val. popiet.
— o —
Toliau gyvenantieji bilietai gali
įsigyti, pasiuntę paštą čekį ar mo-
ney order, nurodant dieną ir kai-
ną: Dainava, 7016 So. Claremont
Avenue, Chicago, Illinois 60636.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Korp! Neo-Lithuania** Vyriausioji Valdyba nuoširdžiai sveikina visus korporantus Amerikoje, pavergtoje Lietuvoje ir kitose pasaulio šalyse išblaškytus, ir visus filisterius bei mecenatus su Naujais 1966 metais linkėdama dar didesnės ištvermės ir pasiryžimo Jūsų darbuose.

Ta pačia proga taip pat nuoširdžiai sveikiname Tautinio Akademinio Sambūrio Valdybas ir narius, ir draugiškų Korporacijų Valdybas ir narius, linkėdami kuo geriausios sėkmės visuomeninio darbo baruose.

Dirvos Redakcijai ir štabui, ir visiems Korp! rėmėjams, taip didžiai prisidedantiems prie korporacijos buvimo ir klestėjimo, linkime geriausios sėkmės ir laimės.

Vivat! Crescat! Fiereat! Korp! Neo-Lithuania!

Rimas Staniūnas, Elvyra Kavaliūnaitė
Uosis Juodvalkis ir Algirdas Saulis

• **Pabaltiečių centrinių organizacijų atstovai** Kanadoje įteikė bendrą memorandumą Kanados vyriausybės galvai L. Pearsonui ir parlamento atstovams, protestuojant dėl JTO durų užtrenkimo Lapkričio 13 manifestacijos metu.

Memorandumą lydėjo lydraščiai, išaiškinę Manifestacijos tikslus ir motyvus, kartu atkreipiant dėmesį į Baltijos tautų dabartinę padėtį.

• **Elena, Daiva ir Antanas Rukai**, Chicagoje, vietoje užuojautos Aleksui, Kazui ir Broniui Siliū-

siu perversmu, palyginęs ir kitus daug anksčiau buvusius lietuvių sukilimus, jų tikslus ir prasmę. Baigdamas pabrėžė, jog mūsų kova nebaigta, nors šiuo metu ji vedama be ginklo rankoje. Toje kovoje galime ir turime dalyvauti visi. Bet gi tenka labai apgailestauti, kad idėjinėje kovoje už Lietuvos laisvę pasigenda ma tų, kurie didesnį pasiruošimą tam turi, kurie valstybės lėšomis buvo siųsti į užsienius pagilinti žinių. Jie geriau už kitus išmoko svetimų kalbų, jie daugiau pažįsta tų kraštų politiką, jų gyventojų nuotaikas ir tinkamiau galėtų ten veikti, darbu atlyginti skolą tautai, kuri iš jų tikėjosi daug daugiau nei iš eilinių piliečių. Jų tarpe yra visa eilė aukštųjų buvusių kariškių, diplomatų ir kitų. Bet jie emigracijoje šiltai įsikūrė ir dingo lyg nebuvę. Gi visą tautišką lietuvišką darbą, tiek politinį tiek kultūrinį, dirba pilkasis luomas, kaip ir praeitą kartą Lietuvos nepriklausomybę atstatė Lietuvos valstiečiai, vadovaujant kelioms šviesioms tautos asmenybėms.

Po oficialios dalies buvo parodyta filmas iš New Yorko lietuvių gyvenimo. Dail. J. Juodis buvo išdekoravęs salę savo kūriniais, su kuriais pats supažindino svečius.

Be to, kalbėjo Kario re-

ALT S-GOS PIRMININKAS BOSTONE

ALT S-gos pirm. inž. J. Jurgėnas ir A. Matkoška.
R. Bričkaus nuotr.

Gruodžio 12 d. Sąjungos pirmininkas J. Jurgėnas lankėsi Bostone, Aerodrome svečią pasitiko vietinio skryčiaus valdybos nariai su pirm. J. Dačiu, Rašytojas St. Santvaras ir inž. Vyt. Izbickas.

Pietų metu su pirm. J. Jurgėnu plačiai išsikalbėta aktualiais organizacijos reikalais skryčiaus valdybos ratelyje. Vėliau, 4 v. p.p. Tautinės Sąjungos namuose įvyko visuotinis narių susirinkimas, kuriame sąjungos pirmininkas padarė platų pranešimą Tautinės Sąjungos gyvenimą liečiančiais opiais klausimais ir išdėstė planą, liečiantį organizacijos veikimą dvejų metų ribose. Kaip pirmininkas J. Jurgėnas savo kalboje pabrėžė jo lankymosi tikslas skryčiuose patirti narių nuomones rūpimais klausimais ir visa tai išplėsti sąjungoje.

Plačiausiai jo pranešime buvo gyjdomas tautinės spaudos klausimas. Pirmą, spaudos vajais ir aukomis sudaryti stiprų ir pastovų kapitalą, kuris garantuotų laikraščio Dirvos leidimą. Antra, sudaryti sąlygas Tautinės Sąjungos periodiniam kultūros-ideologijos žurnalui leisti. Šiems reikalams įvykdyti reikalinga ne tik pinigai bet ir visų skryčių aktyvi parama visomis priemonėmis remiant C. Valdybos veiksmus.

Prie kultūros reikalų, pažymėjo Sąjungos pirmininkas priklausomų mūsų garbės narių, kultūros skleidėjai ir į juos iki šio per mažą buvo kreipiama dėmesio. Ragino visus daugiau susidomėti tautine spauda ir ją ne tik remti, bet savo mintimis gerinti ir tobulinti, ne spauda yra visas mūsų gyvenimo ir veiklos veidrodys ir variklis.

Toliau pranešime buvo paliesiti: jaunimo klausimas, politiniai reikalai, liečiantys Lietuvos laisvės bylą ir sąjungos dalyvavimą kitose bendrinėse lietuvių organizacijose.

Pirmininko pranešimas išsamus ir gyvai formuluotas bei perduotas susirinkimo tarpe suklebė susidomėjimą ir diskusijas. Dėl pirmininko pranešimo, paklausimai ir diskusijos iš šalies buvo perkeltos į pirmą aukštą prie vaišių stalo, kurį svečiai pagerbti gražiai parėngė Antanas ir Ona Vilėniškiai, nepailstami parengimų šeimininkai.

Vaišių metų inž. Vyt. Izbickui pirmininkaujant, rūpimais klausimais pasisakė iš eilės visi dalyviai. Kalbėtojų temos buvo daugumoje lietuviškos spaudos klausimai ir Dirvos reikalai.

Šiuo klausimu buvo pasakyta ir gražių sumanymų ir iškeltos pasitaikančios negerovės bei nesklandumai.

Sąjungos pirmininkas į visus paklausimus davė atsakymus, o sumanymus ir nesklandumus pažadėjo iškelti įvykstančiuose C. Valdybos posėdžiuose.

Ir taip jaukioje nuotaikoje buvo praleista keleta valandų, pagerbiant Centro Valdybos pirmininką bostoniečių bendraminčių ratelyje.

J.V. Sudavas

PADĖKA
A + A
EMILIJA L. LENKEVIČIENĖ.
Mūsų mylima mamytė mirė š. m. spalio mėn. 29 d. Lietuvoje.
Nuoširdžiai dėkojame didžiai geriamam tėvui Jonui Kubiliui, S. J. ir kitiems kunigams, kurie atlaikė gedulingas pamaldas už mamytės sielą.
Širdingai dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už mamytę.
Dėkojame mūsų mieliems bičiuliams, kolegoms ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais ir spaudoje.
Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems neturime galimybės padėkoti.
Nuliudę: sūnus ir marti.

Jų tėvui Lietuvoje mirus,
ALEKŠA, BRONIŲ ir KAZĮ SILIŪNUS
nuoširdžiai užjaučia
Stella ir Vytautas Abraičiai

Mieliems KAZIUI, ALEKSUI ir BRONIUI
SILIŪNAMS, jų tėvui
KAZIMIERUI SILIŪNUI
mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia
Irena, Jonas ir Jūratė Jakščiai

PADĖKA
Mano mylimam vyrui A.A. Joe Lincevičiui (Lynch) mirus gruodžio 4 d. ir palaidotam gruodžio 7 d. All Souls Kapinėse Clevelande, reiškiau gilią padėką visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžiną poilsio vietą. Nuoširdi padėka kleb. kun. J. Angelaičiui už atlaikytas gedulingas pamaldas už velionies vėlę ir už palydėjimą į amžiną poilsio vietą. Taip pat kun. Goldikovskui už jo atsilankymą gedulingose pamaldose.
Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo vėlę. Taip pat dėkoju visiems, kurie prisituntė velioniui gėlių.
Dėkoju grabnešiams ir visiems pareiškusiems man liūdėsio valandoje užuojautą.
Dėkoju laidotuvių direkt. Della Jakubs & Son už nuoširdų patarnavimą.
Gili padėka visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems neturiu galimybės asmeniškai padėkoti.
Liūdinti žmona Uršulė Lincevičienė

Brangiam Tėvui
KAZIUI SILIŪNUI
Lietuvoje mirus, sūnus ALEKŠA, KAZĮ ir BRONIŲ bei jų šeimas giliai užjaučiame
Kleopatra ir Juozas Leseckai

Korp! Neo-Lithuania liūdi netekusi savo nario fil.
A. A.
JARONIMO ŽIGINSKO,
kuris mirė Naujojoje Zelandijoje. Jo liūdinčiai šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą
Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba

Mieliems bičiuliams **Aleksui, Kazui ir Broniui Siliūnams**, jų brangiam tėveliui
KAZIMIERUI SILIŪNUI
Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame
Birutė ir Vacys Dzenkauskai
Nina ir Adolfas Butkai
Vladė ir Gediminas Lapėnai